

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 125531

гр. София, 19.12.2022 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 125 СЪСТАВ, в закрито заседание на деветнадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА

като разгледа докладваното от ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА Частно гражданско дело № 20221110167216 по описа за 2022 година

Повод за произнасяне е претенцията за заплащане на неустойка за неизпълнение на задължението на потребителя да предостави обезпечение на кредитора, ,таксата „експресно разглеждане“ и такса разходи.

Договорът се твърди да е сключен чрез използване на средствата за комуникация от разстояние.

В чл. 5 във връзка с чл.26 от договора за заем е предвидено задължение за заемателя да заплати неустойка в размер на 185,12 лева, чието плащане е разсрочено на вноски, заедно с вноските по главница, за неизпълнение на задължението му да предостави обезпечение в 3-дневен срок от сключване на договора да предостави на заемотателя обезпечение под формата на поръчител, който да отговарят на посочени в договора изисквания или поръчител. Това допълнително задължение има за цел да се възстанови основния дълг (главница и възнаградителна лихва) от трето платежоспособно лице или да улесни заявителя в събиране на вземането му. Неизпълнението му може да доведе до: първо, липса на ликвиден финансов ресурс на кредитора, с който да извършва търговска дейност, и по този начин да пропусне ползи, или с който да погасява свои задължения, поради което да претърпи загуби (обезщетения или лихви, в случай че набави средствата от другаде); второ, необходимост да се предприемат допълнителни действия по издирване на секвестрируемо имущество на потребителя, част от разходите за които не могат или трудно могат да бъдат възстановени в изпълнително производство; трето, в крайна сметка, независимо от съществуващото основно задължение на потребителя, то може да се окаже несъбираемо и в икономически аспект да се приравни на загуба. Следователно поради акцесорния характер на задължението, неизпълнението му не води до самостоятелни неблагоприятни последици; в действителност то единствено парира възможен механизъм за тяхното избягване. Така предвидената неустойка заобикаля закона, тъй като императивната разпоредба на чл. 33, ал. 1 ЗПК предвижда, че при забава се дължи само обезщетение в размера на законната лихва, а с процесната клауза се добавя още едно обезщетение за неизпълнението на едно акцесорно

задължение - недадено обезпечение, от което, обаче, пряко не произтичат вреди. В третия аспект неустойката дублира самия основен дълг - ако длъжникът е неплатежоспособен, "загубата" за кредитора е до размера на главницата и възнаградителната лихва, които веднъж вече са претендирани със заявлението и то спрямо същия длъжник. Така с неустойката се стига до кумулиране на реално изпълнение и компенсаторно обезщетение (чл. 79, ал. 1, пр. 1 и 2 ЗЗД), което нарушава забраната за неоснователно обогатяване. При така наведените твърдения и при липса на данни за противното съдът намира, че клаузата противоречи на горепосочената разпоредба на ЗПК.

Нищожността на неустоечната клауза изключва възникването на претендираното вземане за неустойка, поради което заявлението за това вземане следва да бъде отхвърлен изцяло.

Относно претенцията за такса за експресно разглеждане, същата възлиза на 123,41 лева.

Разпоредбата на чл.10а ЗПК предвижда възможност на кредитора да събира такса и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, но при две условия – първо – да не се изискват такси за действия, свързани с усвояването и управлението на кредита / чл.10а,ал.2/ и второ, за едно и също действие да не се събира такса повече от веднъж. /ал.3, същата разпоредба/ Законът въвежда правилото видът, размерът /***на таксата/ и действието, за което тя ще се събира, да бъдат ясно и точно определени в договора.

При систематическото тълкуване на разпоредбите, се налага извод, че таксата е дължима, само ако е уговорено по ясен и разбираем начин за какъв вид действие ще се събира тя, какъв е нейният размер. Същевременно, дори ясно да е посочено горното, кредиторът не може да събира такса, ако същата е свързана с усвояването или управлението на кредита. Видно от посоченото по – горе, таксата е само за разглеждане на кандидатурата за кредит, без кредиторът да е обвързан от насрещна престация. Разпоредбата предвижда потребителят да плаща за услуга, която не предвижда насрещна престация от кредитора – а само възможност за потребителя. Разпоредбата е нищожна, защото противоречи на чл.143,ал.1,т.15 ЗЗП -налага изпълнение на задължение от страна на потребителя да заплати таксата, дори и кредиторът да не изпълни своите задължения, както и защото не предвижда насрещно задължение за кредитора, освен да разгледа искането на потребителя. .

Относно претенцията за 105 лева – разходи за ангажиране на човешки ресурси – същата се сочи, че е предвидена в чл.13 от договора. Разпоредбата на чл.10а ЗПК предвижда възможност на кредитора да събира такса и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, но при две условия – първо – да не се изискват такси за действия, свързани с усвояването и управлението на кредита / чл.10а,ал.2/ и второ, за едно и също действие да не се събира такса повече от веднъж. /ал.3, същата разпоредба/ Законът въвежда правилото видът, размерът /***на таксата/ и действието, за което тя ще се събира, да бъдат ясно и точно определени в договора. Таксата в цитираната от заявителя разпоредба, не е предвидена – не е конкретизирана – за каква дейност, в каква стойност е.

Ето защо, същата е недължима.

Тук е моментът да се посочи, че претендираното адвокатско възнаграждение е неконкретизирано – не се сочи размер. Отделно от това, в договора за правна защита и съдействие е посочено, че се плаща минимален размер, съгласно НМРАВ, представена е фактура за общ превод. От там, съдът не може да установи първо каква сума са уговорили страните в договора, после – дали същото е платено от заявителя.

Така мотивиран, съдът

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ заявлението, в частта му за заплащане на сумата 185,12 лева неустойка по чл.26,ал.2 от договора, сумата 123,41 лева такса за експресно разглеждане на документите и сумата 105 лева – такса за разходи за ангажиране на човешки ресурси за извънсъдебно и съдебно събиране на вземането и за присъждане на адвокатско възнаграждение.

Разпореждането може да се обжалва в едноседмичен срок от съобщаването му на заявителя пред СГС..

Районен съдия:

Съдия при Софийски районен съд: _____